

A munkavégzés során bármikor előfordulhatnak váratlan események, amelyek testi épiséget vagy egészséget veszélyeztethetnek. Ilyen helyzetekben különösen fontos, hogy a munkáltatók és munkavállalók is pontosan tisztában legyenek azzal, mit kell tenniük egy munkabaleset bekövetkezésekor.

### **A magyarországi jogszabályok előírásait figyelembe véve mi a teendő egy munkabaleset bekövetkezésekor?**

Erre ad választ következő cikkünkben Szemerády Miklós tűzvédelmi mérnök, EHS szakmérnök, robbanásvédelmi szakmérnök.

Magyarországon a munkabalesetek kezelésére szigorú jogszabályi és munkavédelmi előírások vonatkoznak. Ezek célja a munkavállalók biztonságának védelme, a balesetek kivizsgálása, valamint a megelőzés. A legfontosabb jogforrások közé tartozik a 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről (Mvt.) és a kapcsolódó rendeletek.

Először is (tisztázva a fogalmat) az említett törvény szerint: Munkabaleset az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül. A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

A jogszabályok és munkavédelmi előírások alapján 7 pontban foglalnám össze a legfontosabb teendőket munkabaleset esetén.

#### **1. Elsősegélynyújtás és életmentés**

A sérült(ek) részére haladéktalanul elsősegélyt kell nyújtani, szükség esetén orvost vagy mentőt kell hívni. Ha a baleset nem súlyos, de orvosi segítség szükséges, akkor a munkáltató köteles biztosítani a megfelelő orvosi ellátást. Súlyosabb esetben mentőt (112) kell hívni vagy kórházba/ orvosi rendelőbe kell bevinni a sérültet.

#### **2. A baleset helyszínének biztosítása**

A további balesetek és sérülések elkerüléséhez, illetve a balesetet szenvedett sérült érdekében a baleset helyszínét le kell zárni, a területet el kell határolni.

#### **3. A balesetet jelenteni kell**

A balesetet a munkavállalónak (ha képes rá), vagy az esemény szemtanújának azonnal jeleznie kell a munkáltató vagy a felettes vezető felé. A munkáltató kötelessége, hogy minden munkabalesetet nyilvántartásba vegyen, még ha az nem jár táppénzes állománnyal sem.

#### **4. A baleset kivizsgálása és dokumentálása**

A munkáltató köteles kivizsgálni minden munkabalesetet. Ha a baleset munkaképtelenséget okozott, akkor a munkáltatónak munkavédelmi szakember-, súlyos munkabaleset esetén a foglalkozás-egészségügyi orvos bevonásával kell elvégeznie a kivizsgálást, illetve egyes esetekben (pl. csonkolással járó vagy halálos baleset) azonnal értesíteni kell az illetékes hatóságokat (munkavédelmi felügyelőség, rendőrség).

A balesetről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza a baleset körülményeit, okait és az elvégzett intézkedéseket. A baleset körülményeit pontosan rögzíteni kell, hogy megállapíthassák, történt-e szabályszegés, vagy egyéb körülmény, ami hozzájárult a balesethez.

A jegyzőkönyvet a balesetet szenvedett dolgozóval (vagy hozzátartozóval) ismertetni kell, valamint 5 évig meg kell őrizni, és kérésre át kell adni a sérültnek vagy hatóságnak. Ha a balesetet szenvedett munkavállaló a munkáltató által lefolytatott munkabaleseti kivizsgálást vagy azzal kapcsolatos intézkedést, mulasztást sérelmezi, vagy nem ért egyet a jegyzőkönyvben rögzítettekkel (pl. vitatja a sérülés súlyosságával kapcsolatos munkáltatói megállapítást), akkor a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat. Ilyen esetben a munkavállaló bejelentése alapján a munkavédelmi hatóság az eljárást hivatalból folytatja le.

#### **5. A baleset bejelentés a hatóság felé**

Minden 3 napot meghaladó keresőképtelenséggel járó munkabalesetet jelenteni kell az illetékes kormányhivatalnak (Munkavédelmi Főosztály).

A bejelentést súlyos munkabaleset esetén haladéktalanul kell megtenni.

#### **6. Károk és következmények kezelése, kártérítés**

A balesetet követően a munkáltató köteles számba venni a baleset következményeit, és ha a munkavállaló munkaképtelenné vált, akkor a megfelelő kártérítést és juttatásokat kell biztosítani. A munkabalesettel okozott költségeket annak kell megfizetnie, akinek a vizsgálat során megállapították a felelősségét abban, hogy jogellenes tevékenységével, magatartással (pl. munkavédelmi oktatások hiánya, megfelelő védőeszköz hiánya, vagy munkavédelmi utasítások be nem tartása, stb.) a másik ember sérülését okozta.

Ha megállapítható a munkáltató felelőssége, akkor a vagyoni kártérítésen túl a munkavállaló sérelemdíjat is követelhet a baleset következtében fellépő lelki megrázkódtatás kompenzálására.

A munkabalesettel okozott káron túl, ami magában foglalja a kórházi ellátás és a gyógyszerek költségét, a balesetben megrongálódott tárgyak értékét és azt a munkabért is, amelyet a munkavállaló a betegsége alatt megkereshetett volna, anyagi felelősség terhelheti a baleset okozta lelki megrázkódtatásért is.

## **7. Záró intézkedések**

A munkáltatónak meg kell tenni a szükséges munkavédelmi intézkedéseket annak érdekében, hogy hasonló baleset a jövőben ne fordulhasson elő. Módosítani vagy kiegészíteni kell a kockázatértékelést, a balesettel kapcsolatosan munkavédelmi oktatást kell tartani, illetve ha szükséges akkor új munkavédelmi eszközöket kell biztosítani és meg kell szüntetni minden olyan tényezőt vagy körülményt (pl. meghibásodott gép) ami a balesetet okozta, vagy további sérüléseket okozhat.

Szemerády Miklós

*tűzvédelmi mérnök, EHS szakmérnök,*

*robbanásvédelmi szakmérnök,*

*robbanásbiztonság-technikai tervező, műszaki vezető*